

'Thuis in de Stad'-prijs 2014 Inschrijvingsformulier

Digitaal opsturen naar info@thuisindestad.be

U krijgt een ontvangstmelding.

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier dingt u mee naar de 'Thuis in de Stad'-prijs 2014, U kunt per stad één, twee of drie projecten indienen. Gebruik voor ieder ingediend stadsproject een nieuw formulier.

Aan wie bezorgt u dit formulier?

Verstuur dit formulier ten laatste op 10 september 2014 om 17.00 uur online naar info@thuisindestad.be

Waar vindt u meer informatie?

U vindt meer informatie op onze website thuisindestad.be.

Gegevens van de stad die het project indient

1. Vul hieronder de naam in van de stad die het project indient en het bankrekeningnummer

Stad Kortrijk
Rekeningnummer: BE 43-09100023001

Gegevens van de contactpersoon van het project

2. Vul hieronder de gegevens in van de contactpersoon van het project.

voornaam en achternaam	Philippe De Coene en Vincent Van Quickenborne
functie	OCMW-voorzitter en Burgemeester
straat en nummer	Grote Markt 54
postnummer en gemeente	8500 Kortrijk
telefoon	1777 (onthaal)
faxnummer	/
e-mailadres	philippe.decoene@kortrijk.be , burgemeester@kortrijk.be

Gegevens van het project

3. Vul hieronder de gegevens in van het project.

naam	Kortrijk Spreekt / Iedereen Spreekt			
startdatum	dag 15	maand	01	jaar 2013
einddatum	dag	maand		jaar 2019

Het project loopt minstens over de volledige legislatuur. Het is de ambitie om deze aanpak ook nadien te continueren.

naam van de partners: elke Kortrijkse inwoner
naam van de coördinator: Ruth Vandenberghe (programma-regisseur Kortrijk Spreekt)
Maarten François (programma-regisseur armoedebeleid)
budget

Werkingsmiddelen specifiek voor organisatie van inspraak- en participatietrajecten:
2013: 100.000 €
2014: 100.000 €
2015: 50.000 €
2016 en verder: nog te bepalen

Binnen het investeringsbudget Stad Kortrijk 2014-2019: 6 miljoen euro waarover burgers mee beslissen in kader van Budget Games.

Totaalbudget van kredieten van Stad en OCMW Kortrijk ingezet in het kader van het Armoedebestrijdingsplan, inclusief inzet van subsidies en bovenlokale overheden, bedraagt 32,1 miljoen euro voor 2014-2019.

Binnen budget OCMW Kortrijk werd bovenop reguliere middelen 1 miljoen euro extra budget vrijgemaakt voor uitvoering van de acties uit het Armoedebestrijdingsplan.

4. Geef hieronder een korte beschrijving van het project.

Het project moet al gerealiseerd zijn of moet zo ver gevorderd zijn dat het op zijn waarde en effectiviteit beoordeeld kan worden. Het mag op 10 september 2014 niet meer dan twee jaar geleden gerealiseerd zijn.

Voor uitgebreide informatie verwijzen we door naar de stedelijke website en naar de bijlagen:

Kortrijk Spreekt resultaten: <http://www.kortrijk.be/kortrijkspreekt>

Bestuursakkoord Plan Nieuw Kortrijk: <http://www.kortrijk.be/nieuws/plan-nieuw-Kortrijk>

Armoedebestrijdingsplan van Kortrijk (website, brochure, film): <http://www.kortrijk.be/stoparmoede/>

De stad teruggeven aan zijn inwoners: een transitieproces is gestart

De voorbije decennia vormde het verenigingsleven dé voedingsbodem. De stad was aan zet als initiatiefnemer, met voelhorens in dit verenigingsleven. Kortrijk had hierin een pioniersrol met als enige centrumstad in het Vlaamse culturele landschap een zeer gediversifieerde en geografisch verspreide accommodatie die ter beschikking stond en staat van het socio-cultureel leven. Investeren in een degelijke infrastructuur, met een degelijke omkadering, ook in de randgemeenten, was een bewuste beleidskeuze van de stad. Het resultaat is niet min. Vijf ontmoetingscentra, acht buurthuizen en een kerk in de binnenstad die werd omgevormd tot ruimte voor verenigingen.

Maar de maatschappij verandert, burgers engageren zich meer tijdelijk of doelmatig, zodat de instroom vermindert en verenigingen niet alleen meer representatief zijn voor een gebied. Er ontstaan andere netwerken en structuren en de stad moet zich daaraan aanpassen. De wortels van een stad

zijn niet de architecten, de stadsplanners of politici, maar gewoon de inwoners. De kerntaak van de stad is te zorgen voor een gezonde voedingsbodem waarin die wortels kunnen groeien en zich vertakken... zonder obstakels te creëren, zonder complexe structuren te ontwikkelen....

Deze evolutie, samen met aantal nieuwe uitdagingen waarmee een lokaal bestuur geconfronteerd wordt, was voor de stad een uitdaging om haar wijze van besturen te durven herzien. We willen de stad teruggeven aan haar inwoners, haar inwoners motiveren om zelf mee de handen uit de mouwen te steken, mee te beslissen, mee verantwoordelijkheid te nemen om de stad te laten herleven...een verhaal van co-creatie, co-productie...

Want onze stad heeft veel potentieel, het is een stad met een geschiedenis, een stad waar veel ondernemerschap, werkkraft en durf aanwezig is maar waarbij ook stedelijke problematieken de stad voor grote uitdagingen stelt. Dit potentieel, "the wisdom of the crowd" willen we oppikken, stimuleren en ondersteunen. Geïnspireerd door het principe van progressief universalisme, gaan we telkens voor een stadsbrede benadering maar met bijzondere aandacht voor kansengroepen. Onze stad is maar rijk als niemand arm is, samen bouwen we aan een actieve welvaartsstad die mensen sterker maakt.

Het project dat we voor de Thuis in de Stad-prijs wensen in te dienen is een project dat vele facetten in zich draagt en een grondige uitwerking kent op een continue wijze, binnen quasi elk beleidsdomein. We illustreren deze diepgang, samen met het transitieproces, aan de hand van 2 recente best practices. Meer bepaald de Budget Games en het Kortrijkse Armoedebestrijdingsplan, beide zijn voortgevloeid uit het bestuursakkoord Plan Nieuw Kortrijk en het participatietraject Kortrijk Spreekt.

Daarnaast zijn er talloze illustraties: De Magneet, DeDingen, Lieve Zusjes, Stoere Broers, Stal 13, Pop-up bar raBARber, Instagram community #Ig_kortrijk, Instrumentheek Kortrijk, Repair Café, Kortrijk doet mee, Kortrijk Zaait, ... Deze voorbeelden tonen aan dat deze nieuwe dynamiek Kortrijk inspireert. We sommen deze, bij wijze van voorbeeld, op. Het zijn sterke verhalen waarbij bewoners/burgers/ondernemers zelf initiatief (mogen) nemen en hierbij steun ervaren van de stad.

Doorheen al deze projecten bouwen we aan de fundamenten van een transitie-proces dat gericht is op de toekomst en dus duurzaamheid ademt. De organisatie transformeert zichzelf vanuit andere vaardigheden en is geen betuttelende regisseur of scheidsrechter in het proces. De stad als organisatie of beleidsmaker neemt de ondersteunende, luisterende en begeesterende rol op. De resultaten die geboekt worden zijn pluimen op de hoed van de burger en niet alleen van de politicus, beleidsmaker, beleidsambtenaar. Tevredenheid over een mooi resultaat waar iedereen trots op is, dat is waar iedereen het voor doet... De transitie is ingezet!

Kortrijk Spreekt: Plan Nieuw Kortrijk als vertrekbasis

Het nieuwe stadsbestuur koos er bewust voor om bij de start van de legislatuur deze nieuwe dynamiek, met een sterkere focus op de individuele burger, actief te betrekken bij de opmaak en ook bij de verdere uitwerking van het bestuursakkoord Plan Nieuw Kortrijk. Hiermee wil Kortrijk van inspraak en actieve betrokkenheid (co-productie) een integraal onderdeel van zijn wijze van besturen maken.

Onder de noemer "Kortrijk Spreekt" kan de bevolking van alle 128 buurt-en wijkcomités van de deelgemeenten en de binnenstad, helpen schrijven aan het bestuursakkoord 'PNK' voor de legislatuur 2013-2018. Elke wijk mag drie prioriteiten indienen voor zijn gebied en elke Kortrijkzaan mag 10 stadsprojecten beoordelen via een bevraging. Ongeveer 1/7de van Kortrijk heeft zo zijn stem actief en bewust gegeven, 4.000 Kortrijkse gezinnen namen deel.

Om ook de minder mondige burger of zij die zelden gehoord worden te betrekken, leverden we extra inspanningen. Op die manier wil de Stad ook de kwetsbare inwoners actief en intenser dan voorheen betrekken. Door met hen in contact te treden kunnen we ook beter beleven hoe zij kijken naar beleidsthema's en in realiteit de zaken ervaren, dit proces is zeer belangrijk in de stap naar toekomstgerichte transitie.

Om per doelgroep nog explicieter en dichter contact te maken en beter te kunnen inschatten hoe zij naar het beleid aankijken, ontwikkelden we een uitbreiding onder de noemer "Iedereen Spreekt" :

- Kortrijk Spreekt, ook met senioren: de lokale dienstencentra in Kortrijk en deelgemeenten bevroegen zowel bezoekers als mensen thuis, 1.014 Kortrijkse senioren vulden een vragenlijst in.
- Jong Kortrijk Spreekt
  - 50 jongeren, voornamelijk vanuit jeugdverenigingen, kwamen bijeen in een inspraakcafé.
  - Kortrijkse Kinderen Spreken: kinderen worden betrokken via de speelpleinwerking en maken tekeningen van hun ideale speelplein.
- Kortrijkse Adviesraden Spreken: de Stedelijke Adviesraad voor Personen met een Handicap en de Raad voor Intercultureel Samenleven gaven ook hun prioriteiten en suggesties door voor het bestuursakkoord.
- Kortrijk Spreekt geeft armoede een stem: A'kzie, vereniging waar armen het woord nemen en Samenlevingsopbouw presenteren 12 werken voor armoedebestrijding in Kortrijk.

Alle resultaten werden gebundeld en vormden de inspiratie voor het Plan Nieuw Kortrijk, het bestuursakkoord 2013-2018 en het strategisch meerjarenplan 2014-2019 van Stad en OCMW Kortrijk. Bij de realisatie van de 10 engagementen gaan we op stap, samen met de burgers, om verder te komen tot een sterk gedragen beleid, als antwoord op de noden die ook rechtstreeks door de burger werden aangegeven. Want de stad bruist van dynamiek, creativiteit en engagement die vaak onder de radar worden ontwikkeld tot knappe maar ook vaak kleinschalige projecten en initiatieven. Deze creativiteit willen we oppikken, stimuleren, samenbrengen en ondersteunen om te zoeken naar antwoorden op nieuwe uitdagingen en de 10 engagementen van Plan Nieuw Kortrijk te realiseren.

Kortrijk Spreekt: Budget Games (best practice 1)

Een methodiek die we hierbij hanteren is de methodiek van Budget Games. We noemen dit een project omdat Budget Games om meer gaat dan gewoon de toepassing van een methodiek. Bovendien hebben we hier het niveau van "experiment" overschreden en zijn we klaar om dit als ankerpunt van ons transitie-proces als voorbeeld te geven.

Om na te gaan welke suggesties haalbaar en betaalbaar zijn is een proces noodzakelijk waarbij burgers actief betrokken worden en bewust keuzes maken in een groepsdynamisch proces. Van bij de start merkten we in de organisatie grote bezorgdheid omtrent het betrekken van burgers bij het maken van beleidskeuzes met budgettaire impact. Er was de vrees dat de budgetten de pan zouden uitrijzen, dat er geen eenduidige keuze zou kunnen gemaakt worden, dat burgers met onvoldoende kennis van zaken een keuze zou maken die kwalitatief niet ok zou zijn, enz. Kortom de vooroordelen over de "bekwaamheid" om burgers volwaardig te betrekken in het maken van belangrijke beleidskeuzes met budgettaire impact waren legio...

Het was geen sinecure om hier meteen een experiment op te zetten, daarom hebben we ons laten ondersteunen door een expert ter zake die werkte met een innovatieve speltechniek, namelijk Budget Games.

Deze "geijkte" techniek werd voor het eerst succesvol toegepast in de stad San José in Californië. De methode laat burgers zelf nadenken en onderhandelen over de verdeling van beschikbare overheidsbudgetten. Beleidsmakers krijgen zo een duidelijk beeld van wat inwoners echt belangrijk vinden aan de hand van de projecten die ze financieel willen ondersteunen. Tijdens het spel overleggen de deelnemers uitvoerig over welke projecten ze uiteindelijk willen realiseren. Ze kunnen ook projecten aan elkaar voorstellen of stemmen over maatregelen die geld kunnen opbrengen om extra projecten te financieren.

Budget Games zijn er voor de inwoners en niet het beleid. De methodiek is opgezet om inwoners met elkaar te laten samenwerken, het beleid heeft hierbij een ondersteunende rol en is geen deelnemer aan het spel. Het beleid krijgt als resultaat een aanbeveling voor het nemen van beslissingen die

omgezet worden in uitvoeringsplannen. Hierdoor vermijden we dat een goed initiatief voor actieve burgerparticipatie uitdraait tot een wij- (inwoners) versus zij- (beleid) verhaal waarbij er voornamelijk langs de zijlijn wordt geroepen.

We hebben ondertussen 2 maal de Budget Games georganiseerd en telkens hebben we hier een uitermate positief resultaat behaald. De methodiek van de Budget Games bleek/blijkt zich uitstekend te lenen om samen met de burgers keuzes te maken voor diverse ingrepen waar de stad een aandeel in heeft.

Hieronder geven we graag een schematisch overzicht van de uitrol van Budget Games. Het toont achter de schermen hoe Budget Games precies lopen:

Procesverloop

Elke Budget Game bestaat uit drie onderdelen.

Fase 1: Voorbereiding

- Opmaak van de themalijsten: analyse van projecten, kostprijs bepalen
- Selectie en uitnodigen van een representatieve groep deelnemers
- Hypothetisch spelbudget bepalen
- Experten, observators en facilitators engageren (zie spelverloop)
- Testspel

Fase 2: Het spel zelf

Fase 3: Nazorg

- Rapportering van de resultaten: Het bundelen van alle gegevens over de aankopen en de verkopen, samen met de notities rond het aan- en verkoopgedrag van de spelers in een rapport. Dit rapport is een aanbeveling voor het beleid.
- Communicatie van de resultaten naar deelnemers, brede bevolking en pers
- Verwerken en uitvoeren van de aanbevelingen

Spelverloop

Rollen

- Producer: de persoon die het volledige proces (spel, rapportering en nazorg) voorbereidt en begeleidt.
- Co-Producer: staat de producer bij in het begeleiden van het proces.
- Facilitators: zij die een diverse groep van inwoners begeleiden bij het spelen van een Budget Game. 18 stadsmedewerkers zijn hiertoe opgeleid door Co-Learning (kost: 18 000 euro).
- Observators: personen die tijdens het spel aantekeningen maken die samen met de ruwe data leiden tot het rapport.
- Beleid: de instantie die de uiteindelijke beslissingen neemt rond de aanbevelingen.
- Experten: zij die inhoudelijke vragen van de spelers kunnen beantwoorden.
- Spelers: inwoners die aan de hand van het spel met elkaar overleggen om tot aanbevelingen te komen. Zij worden op dusdanige wijze geselecteerd dat het over een representatieve groep personen gaat.

Inhoud

De deelnemers debatteren over een lijst met projecten en acties die gesuggereerd werden via Kortrijk Spreekt en geanalyseerd door het team gebiedswerking en diverse diensten van de stad. Tegenover elk item wordt een realistische kostprijs geplaatst, zodat de spelers inzicht verwerven in de werkelijke kosten van bepaalde maatregelen.

De omvang van het fictieve spelbudget is essentieel voor het correcte spelverloop. Als het bedrag te hoog is, hoeven de deelnemers geen duidelijke prioriteiten te stellen. Bij te weinig budget zijn de keuzemogelijkheden te beperkt om het maatschappelijk draagvlak van bepaalde projecten na te gaan.

Cases

Aalbeke: eerste en kleinere piloot om ervaring op te bouwen; 20 Juni 2013 – 10 september 2013

Resultaten:

1. uitbreiding jeugdinfrastructuur
2. onderhoud trage wegen, voet -en fietspaden
3. oplossing zwaar verkeer uitwerken

Budget: 550 000 euro

Deelname: 66 deelnemers, 6 groepen, 17 thema's, 5 experts, 14 facilitators

Heule: groter en uitdagend project; 17 december 2013 – 3 februari 2014

Resultaten:

1. extra voorzieningen onderwijs en kinderopvang
2. volledige heraanleg Heuleplaats met hoogwaardig materiaal
3. wandel- en fietspaden in de Heulebeekvallei

Andere topics: Heulepark, extra onderhoud groen, ...

Budget: 3 miljoen euro

Deelname: 101 deelnemers, 11 groepen, 17 investeringen, 2 besparingen, 5 experts, 26 facilitators

Iedereen Spreekt: het Armoedebestrijdingsplan voor Kortrijk (best practice 2)

Het was confronterend, toen we bij het begin van de nieuwe beleidsperiode vernamen dat de kansarmoede bij kinderen de voorbije jaren gestegen was tot 18 procent. Het betekent dat in onze stad elk jaar ongeveer 130 kinderen in armoede worden geboren. Op basis van betrouwbare gegevens zijn er meer dan 11.000 mensen die in armoede leven. In een stad die gezien wordt als een rijke stad in een rijke regio. Stad en OCMW hebben er van meet af aan voor gekozen om hier een antwoord op te bieden. Armoedebestrijding is benoemd als beleidsdomein, wordt gecoördineerd door een schepen en gedragen door alle leden van het college. Het staat prominent in het Plan Nieuw Kortrijk, niet alleen omdat er veel armoede is, ook omdat in 'Kortrijk Spreekt' armoedebestrijding als thema nummer drie door de inwoners werd aangestipt.

De schepen van Armoedebestrijding kreeg de opdracht om een Armoedebestrijdingsplan uit te werken. Dit plan is gericht op alle betrokkenen, wordt samen met hen gemaakt en situeert zich in alle beleidsdomeinen. Ook hier laten we ons leiden vanuit het principe van progressief universalisme: een duidelijk focus op acties die het verschil maken voor mensen in armoede maar vanuit een stadsbrede benadering. Het plan bevat tal van maatregelen zoals internetlessen @llemaal digitaal, een wijkgezondheidscentrum en de opstart van een consumentendienst waar de hele bevolking, maar vooral de kwetsbare groepen, beter en sterker van worden.

Een integrale aanpak van armoede vereist een engagement op diverse, zo niet alle, levensdomeinen. Binnen het Armoedebestrijdingsplan hebben we ervoor gekozen om niet zozeer specifieke kwetsbare groepen te gaan benoemen, maar wel een opdeling te maken in diverse levensdomeinen: inkomensgarantie en sociale bescherming, eten en gezond eten zijn een recht, een actieve welvaartsstad, een dak boven het hoofd, ziek maakt arm/arm maakt ziek, toegang tot goede diensten en maatwerk, structurele aanpak kinderarmoede, geletterdheid/@llemaal digitaal/klare taal en cultuur/sport/vrije tijd. Dit vraagt dan ook een erg verregaande samenwerking tussen vele partners. De strijd tegen armoede moet een strijd worden van iedereen.

Zowel bij de opmaak als bij de realisatie van het plan worden op heden ruim honderd verschillende partners betrokken. Er is de interne samenwerking tussen de verschillende stedelijke en OCMW diensten. Een logische samenwerking die noodzakelijk is voor een integrale stedelijke aanpak, maar niet altijd even vanzelfsprekend. We kozen ervoor om de beleidsdirectie van het OCMW samen te voegen met de directie Welzijn van de Stad en werken van daaruit aan één lokaal sociaal beleid. Voor de realisatie van het Armoedebestrijdingsplan gaan we nog een stap verder en clusteren we acties en budgetten uit heel wat beleidsdomeinen: onderwijs, consumenten, ICT, jeugd, wijkwerking, sociale economie, werk, welzijn, wonen, cultuur, sport, integratie, ...

We steken uiteraard ook de hand uit naar de logische welzijnsactoren in de stad (CAW, Kind en Gezin, Welzijnsconsortium, scholen, kinderopvang, sociaal verhuurkantoor, armoedeverenigingen,...). Allen werden gevraagd om mee het Armoedebestrijdingsplan op te maken, hun engagement om de acties ook mee te realiseren is ondertussen ook vertaald in het actieplan. Daarnaast kijken we ook naar minder evidente partners. Organisaties, verenigingen en bedrijven die in wezen geen sociaal doel dienen, maar zich wel willen engageren om samen met ons te strijd tegen armoede aan te gaan. Deze partnerschappen zijn minder evident om te vertalen in concrete actie, maar hun engagement neemt geleidelijk aan toe. Het is erg boeiend om vooral met deze minder evidente partners samen tot de meest creatieve acties te komen. Meer dan wijzelf, soms wat vastgeroest in eerder traditioneel welzijnswerk, denken zij los van eender welke decretale kaders, regelgeving of tradities.

De laatste, maar zeker niet de minst belangrijke partner, is de Kortrijkse inwoner. Eigen aan moeilijke tijden is dat de solidariteit onder de burgers onderling toeneemt. Dit zien we momenteel ook gebeuren in Kortrijk. Er ontstaan in de stad vrij veel nieuwe solidariteitsinitiatieven (weggeefplein, instrumentheek, repair café,...) die niet zozeer inzetten op kansarmoede, maar wel graag met ons mee denken hoe we ook de meest kwetsbare mensen hierbij kunnen betrekken. Net iemand met minder financiële mogelijkheden heeft misschien meer baat bij het herstellen van een fiets in plaats van een nieuwe te moeten kopen. Dergelijke initiatieven steunen vaak op jonge, ondernemende vrijwilligers. We proberen deze initiatieven dan ook maximaal te ondersteunen en geloven er ook heel sterk in dat een lokale overheid een erg belangrijke rol kan spelen om dergelijke solidariteitszin in de stad aan te wakkeren.

5. Beschrijf de rol van de stad in de realisatie van het ingediende project?

De stadscoalitie trekt resoluut de kaart van een stadsbrede en transversale aanpak voor de realisatie van haar ambities, steeds met focus op burgerparticipatie in de brede zin van het woord. Deze wijze van werken willen we ook doortrekken op alle beleidsdomeinen. Dit vraagt dan ook een erg verregaande samenwerking tussen vele Kortrijkse partners.

De rol van het lokale bestuur verandert in een nieuwe, innoverende rol. De burger is niet louter aangever van ideeën, suggestie en inspiratie. De stad is niet louter facilitator of regisseur. Inwoners en lokaal bestuur doen aan co-creatie, co-productie.

We willen "the wisdom of the crowd" oppikken, stimuleren en ondersteunen. Geïnspireerd door het principe van progressief universalisme, gaan we telkens voor een stadsbrede benadering maar met bijzondere aandacht voor kansengroepen. Onze stad is maar rijk als niemand arm is, samen bouwen we aan een actieve welvaartsstad die mensen sterker maakt.

De verwachtingen die de burger bij het begin van de legislatuur aangaf doorheen de Budget Games en doorheen de opmaak van het Armoedebestrijdingsplan namen we ook mee op in de strategische meerjarenplanning van de Stad en het OCMW. We verbinden ons ertoe om doorheen de volledige legislatuur blijvend aandacht te hebben voor een beleidsvoering op maat van en samen met alle inwoners.

6. Kruis hieronder de twee hoofdaspecten aan waarop het project betrekking heeft.

- 0 de huisvesting in de stad
- 0 de stedelijke ruimte
- 0 de mobiliteit in de stad
- 0 het leefmilieu in de stad
- 0 de plaatselijke economie
- X de sociale cohesie in de stad**
- 0 de cultuurbeleving in de stad
- X het democratisch besturen van de stad**
- 0 andere, namelijk:

7. Geef kort de karakteristieken weer, indien het project zich uitdrukkelijk richt tot een bepaalde buurt of doelgroep.

Elke inwoner, al dan niet georganiseerd, wordt aangemoedigd zijn stem te laten horen en mee te werken aan zijn buurt, wijk of stad. Bij de startbevraging van Kortrijk Spreekt werden bijzondere inspanningen gedaan om mensen die te weinig een stem krijgen, te horen: senioren, jongeren, kinderen, mensen met een beperking, nieuwe Belgen en mensen in armoede (Iedereen Spreekt).

We streven ernaar om op maat te werken, geënt op de noden en behoeften van elke burger. Wat de Budget Games betreft, gebruiken we deze methodiek waar daadwerkelijk keuzes moeten worden gemaakt.

Binnen het Armoedebestrijdingsplan kiezen we ervoor om niet zozeer specifieke kwetsbare groepen te gaan benoemen, maar wel een opdeling te maken in diverse levensdomeinen. Dit was een bewuste keuze, op die manier wilden we vermijden dat 1 of enkele specifieke doelgroepen de aandacht van andere kansengroepen zou wegtrekken. Dit neemt niet weg dat verschillende deelacties uit het plan focussen op specifieke groepen en aandachtswijken. De Kortrijkse aandachtswijken (5) krijgen hierbij een bijzondere aandacht, maar we gaan daarnaast ook op zoek naar nieuwe blinde vlekken in de stad. Buurten, wijken of straten waar onze huidige dienstverlening nog niet of in veel mindere mate actief is.

8. Wat zijn de beoogde effecten van het project?

- Kortrijk wil de stad terug geven aan zijn inwoners en het maatschappelijk draagvlak voor zijn beleid vergroten. Kortrijk neemt zijn inwoners ernstig, betreft hen bij het nemen van beslissingen en durft de open dialoog aan te gaan. Kortrijk is een positief project met een duidelijk toekomstperspectief en wil samen met zijn inwoners elk project realiseren dat binnen dit toekomstperspectief past. Knelpunten die Kortrijkzanen dagelijks ervaren in hun buurt of wijk worden effectief aangepakt.

- Actieve betrokkenheid van elke burger, empowerment: we zorgen als stad voor een rijke voedingsbodem om burgerinitiatief en – engagement alle kansen te geven. Dit kan gaan van eenvoudige ondersteuning tot een verregaande samenwerking.

- Solidariteit: we geloven er sterk in dat een lokale overheid een erg belangrijke rol kan spelen om de solidariteitszin in de stad aan te wakkeren.

- Innovatie en openheid: we durven experimenteren en weg gaan van klassieke (academische) paden van burgerparticipatie en burgerdemocratie, we zoeken naar inspirerende voorbeelden die ver buiten onze landsgrenzen werken en resultaat opbrengen en zoeken naar een gepaste vertaling die bij ons past. We werken aan een lerend vermogen bij onszelf en bij onze burgers.

9. In welke mate zijn de beoogde effecten van het project gerealiseerd?

De actieve betrokkenheid van de burger bij het stedelijk beleid en de uitvoering ervan is een erg subjectief gegeven dat door elke burger anders wordt ervaren. De effecten van de acties en initiatieven die hieruit volgden zijn op heden nog niet meetbaar. Om de drie jaar wordt de stadsmonitor geüpdatet. Hierin wordt, naast feitelijk cijfermateriaal over de stad, ook gepolst naar de subjectieve beleving van de Kortrijkse bevolking. De editie 2014 wordt momenteel gefinaliseerd, we verwachten daar dan ook de eerste effecten ook in terug te zien.

We ervaren nu reeds een steeds toenemende dynamiek. De stad herleeft. Er starten steeds meer initiatieven op en de burger vindt ook steeds beter de weg naar de stad om hierbij de gepaste ondersteuning en/of samenwerking te zoeken. De twee sessies "Budget Games" werden positief geëvalueerd en leiden tot concrete beleidskeuzes die worden vertaald in het stedelijk meerjarenplan.

Op 13 december 2013 werd het Armoedebestrijdingsplan officieel voorgesteld aan het grote publiek, in aanwezigheid van de Vlaamse minister voor Armoedebestrijding. Op deze officiële voorstelling kwamen 300 mensen uit erg diverse sectoren, organisaties en diensten: bovenlokale overheden, partners uit het middenveld, mensen in armoede, ... Het aantal aanwezigen op zich is niet zo relevant, maar het staft wel de hierboven omschreven dynamiek en gedeelde verantwoordelijkheid die we in Kortrijk rond armoedebestrijding hebben ontwikkeld.

De vrij indrukwekkende en visueel erg sterke campagne (publicatie, film, banners in de stad, affiches, uitgebreide publieksvoorstelling,...) heeft haar doel niet gemist. De campagne werd fel besproken.

10. Op welke manier werden diverse beleidsdomeinen in het project geïntegreerd?

Via programma-management: stadsbrede manier van werken, net om verbindingen te zoeken tussen verschillende beleidsdomeinen. Programma-management laat toe om verschillende beleidsdomeinen te doorkruisen. De programmaregisseurs (er zijn 6 stedelijke programma's) zitten ingebed in de strategische cel van de stad en staan onder rechtstreekse bevoegdheid van het voltallige College van Burgemeester en Schepenen. Dit benadrukt nog eens de intentie om de programma's niet uitsluitend vanuit 1 specifiek administratieve dienst of politiek domein te realiseren, maar om er een stadsbreed verhaal van te maken.

Armoedebestrijding is specifiek benoemd als beleidsdomein, wordt gecoördineerd door een schepen en gedragen door alle leden van het college.

11. In welke mate is het project innovierend en draagt het bij tot stedelijkheid?

Met Kortrijk Spreekt zorgen we voor de betrokkenheid van de volledige Kortrijkse bevolking. Het vernieuwende en innoverende schuilt in het bijzonder in een verregaande transitie om betrokkenheid (co-sensing) te laten resulteren in verantwoordelijkheid (co-creatie). We richten ons hierbij op de brede bevolking maar telkens met bijzondere aandacht voor kansengroepen (progressief universalisme).

Het verregaande partnership met diverse lokale actoren, inclusief particuliere burgers, is vrij innovatief. We vragen de burger, het middenveld, organisaties en diensten maar ook bedrijven niet allen om samen met ons na te denken over een vernieuwende manier van besturen. We vragen ook aan hen om samen met ons te de stad te maken.

Het Kortrijkse Armoedebestrijdingsplan is vernieuwend omdat het vertrekt van drie i's:

- Inzet: samen met vele partners zetten we in op acties die het verschil maken in het leven van mensen in armoede. We breken daarbij uit de traditionele welzijnssector en slaan de handen ook in elkaar met andere, nieuwe actoren. Zowel bij de opmaak als bij de realisatie van het plan worden op heden ruim honderd verschillende partners betrokken.
- Investering: aan elke actie is een concreet budget gekoppeld, zo vermijden we dat het plan een papieren tijger wordt.
- Ideeën: onze bestaande hulp- en dienstverlening volstaan niet langer om een antwoord te formuleren op de huidige noden. Het plan bevat dan ook tal van vernieuwende initiatieven. We gaan voor een fijnmazige aanpak op maat op maar liefst 9 domeinen en voorzien een tiende hoofdstuk voor nieuwe, originele ideeën van onderuit.

Niet alleen de inhoud, ook de vorm van het Armoedebestrijdingsplan verlaat de gebaande paden. Geen beelden van arme mensen of armoedige situaties maar illustraties van de diverse levensdomeinen waar mensen met armoede worden geconfronteerd. Geen focus op ellende maar op actie met een campagne die vertrekt van het cijfer 11.227: het aantal mensen in Kortrijk die leven in armoede. Hierbij worden alle hedendaagse communicatiemiddelen ingezet: brochure, film, sociale media en metershoge banners.

12. Beschrijf waarom en op welke wijze dit project inspirerend kan zijn voor andere projecten?

We hadden het hierboven al uitgebreid over onze ambitie om innovatieve interactie door te trekken op elk beleidsdomein. De verregaande samenwerking met al onze lokale partners, inclusief de burger, toont aan dat hiervoor op lokaal niveau erg mooie opportuniteiten liggen. Deze neemt de stad Kortrijk met beide handen aan. De creativiteit en het engagement van de vele partners en burgers toont aan dat we er als stad niet alleen voor staan, dat we niet enkel op bovenlokale overheden hoeven te wachten om op het terrein het verschil te maken.

Samenwerking en afstemming binnen dezelfde beleidsdomeinen zijn zeker niet nieuw. Samenwerking en afstemming over verschillende sectoren heen is nog vaak minder evident. Met de aanpak die we doorheen Kortrijk Spreekt hanteren, hebben we alvast aangetoond dat dit vele nieuwe deuren voor een vernieuwd stedelijk beleid opent en dat een lokale overheid hiervoor een erg interessante, neutrale regisseur is.

Vandaar dan ook de keuze van Stad Kortrijk om Kortrijk Spreekt voor te dragen voor de Thuis in de Stad prijs. Het zou op zich een erg sterk signaal zijn om ook stadsvernieuwingsprojecten van deze aard te erkennen.

De stad levert verregaande inspanningen om zoveel mogelijk doelgroepen bij de beleidsparticipatie te betrekken. Het is vrij uniek dat een stad de strijd tegen armoede zo hoog op de agenda plaatst. Net als vele andere steden pakt ook Kortrijk doorgaans graag uit met mooie stadsontwikkelingsprojecten, de aantrekkelijkheid van de stad, aangenaam wonen, kindvriendelijkheid,... . Kortrijk kiest er bewust voor om daarnaast ook de strijd tegen armoede op een zelfde wijze uit te dragen. Niet zozeer het verhaal van de negatieve cijfers, de precare noden waar we mee geconfronteerd worden en de moeilijkheden die we ondervinden, maar wel het verhaal van een positieve strijdlust om er samen tegen aan te gaan en het geloof dat we samen met onze partners en de Kortrijkse burger het verschil kunnen maken.

De rode draden doorheen Kortrijk Spreekt/Iedereen spreekt zijn een stadsbrede benadering, diverse en soms verrassende partnerschappen, vernieuwende methodieken en originele ideeën. Dit alles uitgedragen door een originele communicatie.

13. Op welke wijze werd de bevolking betrokken bij de voorbereiding en de realisatie van het project?

De betrokkenheid van de bevolking is de kern van het hele proces, zowel bij de voorbereiding, als bij de verdere uitvoering de komende jaren.

14. Wie waren de betrokken partners en wat was hun rol en aandeel in het project?

Geef aan of het om een horizontaal (publiek – publiek; publiek – privé) of verticaal (federale, regionale, lokale overheden) partnerschap gaat.

Het gaat over horizontaal partnerschap waarin de betrokkenheid van de bevolking de kern is. We streven hierbij een verregaande samenwerking en afstemming tussen beleid, organisatie en burgers na.

De aard van samenwerking varieert heel sterk van burger tot burger, naargelang de specifieke actie of naargelang de partner. Er zijn co-producties waarbij het aandeel publiek en privaat gelijk verdeeld is, er zijn partners die louter logistiek of financieel bijdragen. Er zijn initiatieven die volledig steunen op vrijwilligers en waar weinig ondersteuning vanuit de lokale overheid nodig is,... . Net de grote variatie aan partners en de verscheidenheid in engagement maakt de verder uitrol van Kortrijk Spreekt uitermate boeiend en opent veel nieuwe creatieve mogelijkheden, zowel inhoudelijk als financieel.

Iedereen spreekt is enkel mogelijk door het inzetten van het netwerk van Stad, OCMW en partners binnen en buiten de welzijnssector, om zo door te dringen tot het doelpubliek zelf. In het geval van het Armoedebestrijdingsplan waren de partners armoedeverenigingen, vakbonden, welzijnsorganisaties, sociaal-artiestieke organisaties, sociale economiebedrijven, hotels, scholen, sportclubs, bovenlokale overheden, socio-culturele organisaties, adviesraden, sociale huisvestingsmaatschappijen, werkgeverorganisaties en zorginstellingen. Elk leverden ze vanuit hun achtergrond ideeën en concrete acties aan en engageren ze zich om het plan, vanuit hun eigen middelen en mogelijkheden, te ondersteunen.

De aard van samenwerking varieert heel sterk naargelang de specifieke actie of naargelang de partner. Een aantal grotere spelers coördineren zelf een aantal acties, hiervoor werden met diverse partners formele convenanten afgesloten die gekoppeld zijn aan de beleidsdoelstellingen van Stad en OCMW. Er zijn co-producties waarbij het aandeel publiek en privaat gelijk verdeeld is, er zijn partners die louter logistiek of financieel bijdragen. Er zijn initiatieven die volledig steunen op vrijwilligers en waar weinig ondersteuning vanuit de lokale overheid nodig is.

15. Hoe werd het project bekendgemaakt?

We beschikken in de stad over een erg sterk communicatieteam. Het project en al zijn deelacties wordt dan ook via alle beschikbare eigen kanalen in de stad verspreid (ledwall, video, website, stadskrant, sociale media,...). Daarnaast worden het project ook bekend gemaakt via de lokale en regionale pers en televisie.

Verder gaan we ook op zoek naar nieuwe vormen van communicatie om ook moeilijker te bereiken mensen te betrekken. In samenwerking met diverse actoren op het terrein (bvb. buurtwerk, straathoekwerk, lokale dienstencentra, sleutelfiguren, gebiedswerkers,...) slagen we er op die manier steeds beter in om ook kwetsbare groepen te bereiken.

Aan het Armoedebestrijdingsplan is een stevige communicatiecampagne verbonden. Centraal beeld voor deze campagne is het cijfer 11.227, het aantal mensen in Kortrijk dat onder de Europese armoedegrens leeft. De campagne was erg zichtbaar in het Kortrijkse straatbeeld, met metershoge banners, in aanloop van de voorstelling van het plan aan het grote publiek op 13 december 2013.

Naast de visuele campagne in het straatbeeld werd het Armoedebestrijdingsplan ook uitgegeven in een visueel sterke publicatie. Deze publicatie is voor iedereen beschikbaar, werd geschreven in begrijpbare taal en werd ondertussen al erg veel opgevraagd. Zowel door mensen uit Kortrijk, al dan niet verbonden aan een organisatie of dienst, als door andere lokale besturen en overheidsdiensten.

Naast de mooie publicatie werd het Armoedebestrijdingsplan ook samengevat in een filmpje, dat online te bekijken is via www.kortrijk.be/stoparmoede.

16. Vermeld hieronder eventuele andere elementen die uw kandidatuur kunnen ondersteunen, bijvoorbeeld een onafhankelijke evaluatie van het project.

Interesse vanuit andere besturen voor deze aanpak: Mechelen, Roosendaal (NL), Sint-Niklaas, Brugge, Roeselare,... . De Stad Antwerpen nam de methodiek van Budget Games over.

Dat het Kortrijkse Armoedebestrijdingsplan zowel naar vorm als inhoud opmerkelijk is, blijkt ook uit het feit dat het wordt opgemerkt. Er is verregaande interesse vanuit steden zoals Sint-Niklaas maar even goed experts zoals Dr. Frank Vandenbroucke en communicatiebureau's als Think/BBDO. In haar toespraak naar aanleiding van de voorstelling van het plan noemde de Vlaamse minister van armoedebestrijding het Kortrijkse plan en de aanpak ervan een voorbeeld voor andere besturen.

17. Omschrijf hieronder waarvoor u de geldprijs eventueel zult gebruiken.

Eén van de acties binnen Kortrijk Spreekt is "Kortrijk doet mee" een volgende stap om het bottom – up burgerinitiatief te faciliteren. Wij bieden een (digitaal) platform aan, waarop burgers creatieve ideeën, kant-en-klare concepten of vragen posten en dan via de website op zoek gaan naar mensen die hen kunnen helpen om dit idee verder te realiseren.

De bedoeling is niet dat elk initiatief door de stad wordt opgepikt en ondersteund. Bedoeling is dat burgers, bedrijven, ondernemers,... elkaar vinden en dat waar nodig crowdfunding wordt opgestart.

Acties met potentieel, en die passen binnen de hernieuwde aanpak van de stad kunnen worden voorgedragen voor een extra financiële injectie, bovenop de middelen die via crowdfunding worden verzameld. Welke actie ook effectief een extra impuls krijgt uit het fonds, kunnen de burgers mee bepalen. We keken hiervoor even over de grenzen heen, en willen met "Kortrijk doet mee" een Kortrijkse variant op *The Detroit Soup*¹ ontwikkelen.

Ook hier hebben we bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen, we voorzien minstens de helft van dit budget voor bestaande of nieuwe initiatieven van onderuit. Hierboven somden we reeds diverse voorbeelden op in de sfeer van sociale economie en deeleconomie.

---

¹ <http://detroitssoup.com/>

BIJLAGEN

Bijlage 1. Publicatie Plan Nieuw Kortrijk

Bijlage 2. Publicatie Armoedebestrijdingsplan Kortrijk

Bijlage 3. Overzicht websites

- De Magneet: www.demagneet.eu
- DeDingen: www.de.dingen.be
- Lieve Zusjes, Stoere Broers: www.facebook.com/lievezusjesstoutebroers
- Stal 13: www.stal13.be
- Pop-up bar raBARber: www.facebook.com/ZomerbarDeRaBARber
- Instagram community: #Ig_kortrijk
- Instrumenttheek Kortrijk: www.instrumenttheek.be
- Repair Café: www.repaircafe.be
- "Kortrijk doet mee" : platform waarop ieder zijn ideeën voor de stad en de gemeenschap kan posten en via crowdfunding de middelen hiervoor bijeenbrengt
- Kortrijk Zaait: www.kortrijk.be/kortrijkzaait
- 1777: www.1777.be